

GLASILO KATOLIŠKE AKCIJE ZA KAMNIŠKO IN MORAVŠKO DEKANIJU

NAŠ LIST IZDAJA MISIJONIŠČE V GROBLJAH, P. DOMŽALE. — UREJUJE IN ZASTOPA IZDAJATELJA JOŽEF GODINA C. M., DOMŽALE-GROBLJE. — TISKA MISIJONSKA TISKARNA, DOMŽALE - GROBLJE. ZA TISKARNO JANKO STRNAD, DOMŽALE. — IZHAJA MESEČNO. POSAMEZNA ŠTEVILKA STANE 1 DIN, CELOLETNA NAROČNINA 12 DIN. INSERATI PO DOGOVORU. ROKOPISI SE REDNO NE VRAČAJO.

DRUŽINSKA MOLITEV

V poletnih mesecih skupna družinska molitev po naših domovih skoroda utihne. Kjer jo pa opravljajo, se to godi v močno okrajšani obliki. Ko pa pridejo daljši večeri, se pa spet začne bolj in bolj oglašati. Pametno in pravilno bi bilo, da molitev ne sme nikdar popolnoma utihniti, tudi sredi največjega dela ne. Moli in delaj, naj bo vroče ali mraz. Če je v poletnem času molitve res malo manj, naj bo pa tista toliko bolj prisrčna in res popolnoma to, kar mora biti molitev, pobožno povzdigovanje duha k Bogu, prijazen in zaupen pogovor z Bogom.

Skupna družinska molitev je naš velik blagoslov, je dragocena dota naših domov, je zlata vredna dedščina, ki prehaja iz roda v rod.

Veste pa vsi, da današnji, moderni čas ni prijatelj molitve. Kriza, kriza, kriza duhov! In ta kriza je hujša ko denarna kriza. Potem pa tožimo, da je Bog svet zapustil, ali da Boga sploh več ni, da ljudje niso taki, kakršni bi morali biti, da vreme nasprotuje človekovim delom, da je kratkomalo na svetu vse narobe. Včasih da ni bilo tako, da je bilo vse drugače, vse boljše. Le tega noče nobeden slišati, da so ljudje Bogu hrbet obrnili. Po ljudski sodbi je navadno Bog kriv vsega hudega.

Kolikokrat se ponavlja tisto, že desetkrat obrabljeno vprašanje. Kaj pa imam od molitve?! Kakor bi bil Bog z molitvijo primoran dati ljudem polne pehare cekinov, zvrhano mero blagostanja, sreče in časti. Kdaj se bo svet dvignil do prepričanja, da Bog duhovnih del — in sem spada tudi molitev — ne plačuje in ne povračuje s svetnimi dobrinami! Ubogi ljudje, ki za duhovna dela pričakujejo samo minljivih dobrot, samo zakladov, ki jih molj razjeda in ki jih rja končuje!

»Dajte besedam pravi pomen«, je klical svojčas papež Leon XIII. Danes je ta klic še bolj potreben. Molitev nam bodi to, kar je v resnici: Pogovor z Bogom. Pobožno povzdigovanje duha k Bogu. Vir zaupanja v Boga. Zadnja in najpotrebnejša vez, ki veže človeka z Bogom. Kdor to vez pretrga, se je popolnoma ločil od Boga,

ga je sebi v škodo popolnoma zapustil.

Mi pa, ki nočemo s svetom tuliti, se bomo oprijeli molitve. Kakor Jozve v zadnjih dneh svojega življenja, podobne naj bodo tudi naše besede: »Služite Gospodu s popolnim in prav resničnim srcem. Ako se pa vam hudo zdi Gospodu služiti, vam je na izbiro dano: izvolite si danes, kar vam dopade in komur ste dolžni posebno služiti, ali bogovom, katerim so služili vaši predniki v Mezopotamiji, ali bogovom Amorejcev, ki v njih deželi prebivate; jaz pa in moja hiša bomo Gospodu služili.«

Vidite, to je odločna beseda: **Jaz in pa moja hiša bomo Gospodu služili.** Svet naj dela, kar hoče, naj uči, kar hoče, naj se mi posmehuje, kakor se hoče; mi ostanemo zvesti Bogu. In to zvestobo bo dokazovala tudi naša molitev.

Žal pa, da ima skupna molitev, kakor je sama na sebi nekaj lepega, vendar precej nedostatkov, katerih bi ne bilo težko odpraviti, samo nekaj dobre volje bi bilo treba.

Molitve se vrši navadno ob **najbolj neprimernem času.** Pozno v noč, po vsem delu, ko je vse že utrujeno in zaspano in dober del molitve igra pri molitvi vlogo spečih učencev na Oljski gori. Dober del molitve presanjajo v spanju. Ali bi ne bilo bolj pametno, skupno molitev opravljati ob določeni uri, recimo ob 8 zvečer. Med molitvijo naj vsako drugo delo počiva: umivanje, česanje, prepletanje las, prebiranje fižola in kar je temu podobnega.

Kadar misliš, moli, kadar delaš, pa delaj.

Molitve bodi res **pogovor** z Bogom, ne pa samo mrmranje in godrnjanje, katerega nihče ne razume. Nikar ne prehitvajmo drug drugega; molitev ni tekmovanje v govorjenju. Ne vpada jmo drug drugemu v besedo; komaj začne oče z očenašem, mu že cel zbor zabrenči: »Daj nam danes mmm mmm itd.« Naše govorjenje bodi jasno in razločno. Pa je nekaj čudnega. Čeprav ves dan lahko razločno govorimo, molitev se mora vršiti godrnjaje in mrmraje, če ne, pa nismo srečni.

Za skupno molitev bi bil najbolj primeren **hišni oltarček.** Predenj nekaj stolov, pa bi lahko vsa družina na najlepšem prostoru v hiši opravila svojo skupno molitev. Nikakor pa ni lepo, če se člani družine skrivajo po vseh mogočih kotih in zapečkih. Zavedajmo se, da je molitev nekaj vzvišenega in za nas najbolj častno opravilo na zemlji.

Ali se vam ne dozdeva, da molimo preveč iz navade, premalo iz **potrebe.** Zato je naša molitev tolikokrat vsa mrtva, vsa brez življenja, samo prazno govorjenje in ropotanje. Molimo le preveč brez pravega namena. Namen je takorekoč duša molitve. Zato trdno sklenimo: **Nobene molitve brez namena!**

Ne bodimo pa z namenom preveč posvetni. Ne samo moliti, da bi toča ne pobila, da bi žito ne pozeblo, da bi ne bilo nesreče pri živini, temveč molimo na tisti način, ki ga je Jezus priporočal in ga vsako leto enkrat slišite v nedeljskem evangeliju. Išcite najprej božjega kraljestva in njegove pravice. Imejmo pred očmi namene sv. Cerkve in njenih služabnikov, spominjajmo se duš v vicah, pogledjmo na misijonsko polje; bodimo apostoli molitve. Zato pozor na platnice »Bogoljuba« in »Glasnika«!

Zavedajmo se dalje, da je molitev **prošnja** ne pa ukaz, če molimo, nismo gospodarji nad Bogom, ampak ljudje, ki v Bogu gledajo svojega očeta. Oče pa je previden in da otrokom to, kar jim je potrebno in pa koristno, ne pa kar bi jim utegnilo škodovati.

Vse na svetu skušamo izboljšati. Živino v hlevu in poljske pridelke, pota in travnike izboljšavamo. In prav je tako. Starokopitnost ni nikjer na mestu. Te in druge napake, ki jih opazimo pri svojem najvažnejšem delu, pri molitvi, odpravimo in naša molitev bo mnogo pridobila na svoji veljavi. Tudi za molitev je zapisana Petrova beseda: »To je božja volja, da po vaših dobrih delih umolkne nevednost nerazumnih ljudi.«

Želim vam, da bi imeli s svojo družinsko molitvijo obilo duhovnega veselja in Bog vsega usmiljenja naj se milostno ozira na vas, ko boste iskali božjega kraljestva in njegove pravice sebi in vsemu svetu. (Langerholc.)

KAKO JE Z ZNAČAJNOSTJO

Značajan biti je lepo, do značajnosti priti pa ni lahko. Treba truda, treba odločnosti, treba volje in še toliko drugega. Pregovor pravi: »Pesnik se rodi, govornik se pa naredi.« Podobno je z značajem. Narediti ga je treba, izklesati ga je treba. Kakor kipar si, ki dela podobo, iz lesa ali iz kamna. Koliko je treba klesati, dolbsti, piliti in gladiti, preden iz neobdelanega kamna ali lesa nastane podoba. Kakor zidar si, ki koplje v zemljo, polaga kamen h kamnu, da naredi temelj, potem opeko k opeki, obsekava jo in odbija, kar mu je odveč, veže z malto, obmetava gladi in beli, dokler iz vsega, kar so mu navozili, ne postavi čedne in lične stavbe, kakršno mu je kazal načrt.

Značaj je delo vztrajnosti. Kolikokrat se tudi najbolj previdnemu in vzornemu človeku ponesreči, da pade, omahne in zdrkne iz začrtanega pota. Tu za značaje velja svetopisemska: »Sedemkrat pade pravični in spet vstane.« Tebe pa, če omahuješ in obupavaš in se obotavljaš ter govoriš: »Začenjam pa ne gre, zato bom pa vse skupaj pustil na miru; česar ne zmorem, pa ne zmorem«, tebe, pravim, bi pa tudi s Salomonom poslal k mravlji: »Pojdi k mravlji in si ogleduj njena pota.« Kolikokrat se ji delo ponesreči. Ona pa ne odjenja. Hodi okrog svojih težav, ogleduje zapreke in vztraja, dokler ni delo dovršeno.

Vztrajaj! Če se ti delo ponesreči, začni iznova. In spet in spet začni, dokler ne boš dosegel tega, kar hočeš storiti. Spoznal boš, kako močne volje je treba vsakemu, kdor se hoče vztrajno boriti zoper svoje vsakdanje, manjše ali večje napake.

Napravi si načrt. Kaj pa hočeš s svojo značajnostjo doseči?

Poslušaj!

Gospodar hočem biti svojih čutov in želja. V redu hočem imeti vse svoje mišljenje. Nočem biti zaletel; dobro bom premislil, kaj bom govoril. Najprvo bom vse dobro preudaril, potem bom začel z delom. Učil se bom iz preteklosti, gledal bom v prihodnost in zato bom sedanjí čas kar najbolj izrabljaj.

To bi bila nekatera življenjska načela. Sklenil boš, da jih hočeš izvrševati, naj pride, kar hoče, in si napravil prvi korak na potu, ki vodi do značajnosti. Nisi torej že značajan, na potu do značajnosti si pa že.

Morda poznaš pesnikovo besedo: »Kuj me življenje, kuj! Če sem kremen, se raziskrim, če jeklo, bom pel, če steklo — naj se zdrobim!«

Življenje je res kovačnica, v kateri se kujejo in iskré značaji. Kdo bo v tej kovačnici obstal! Koga ne bo to kovanje uničilo, potrló! Kdor pride

pod udarce strahu pred ljudmi, kdor pozna udarce kruhoborstva, kogar se loti hinavščina in klečeplastvo: kje moremo pri takih ljudeh pisati o značaju in o značajnosti.

Dvoje je, kar zahteva od nas življenje. Prvo, da si znamo v kovačnici življenja pridobiti pravih vzorov, pravih načel, po katerih hočemo uravnati svoje življenje. Pravi vzor delavca bi bil: delati hočem, da si utrdim zdravje in moč in da si z delom prislužim, kolikor potrebujem za življenje. Sem spada skrb za prehrano, za stanovanje, za obleko, pa tudi skrb za prihodnost. Kdor bi iz ljubezni do svojih tovarišev šel v njih družbo in z njimi pognal v nedeljo svoj zaslužek po grlu ali ga brezmiselno zaigral, ta se je svojemu načelu izneveril. Pravo načelo glede verskega življenja za vsakega katoličana je: Svoje verske dolžnosti hočem in moram spolnjevati. **Hočem in moram, ali slišiš!!** Če bi se vsi katoličani tega strogo držali in če bi se vsi zavedali svoje moči in svoje skupnosti — vsi smo za enega, eden za vse! — povejte mi, ali bi bilo kje, tudi po tovarnah, tudi pri javnih podjetjih mogoče, ljudi siliti na nedeljsko delo, ali bi jim bilo mogoče groziti, da bodo dobili drugih delavcev, če bi oni ne šli na delo. Koliko neznačajnosti ne samo pri tistih, ki ob nedeljah delajo, ampak tudi pri tistih, ki so pripravljeni na njih mesto stopiti!

Druga, morebiti še težja naloga v kovačnici značajeve pa je sklep: Svojih načel se hočem tako oprijeti, da se jih bom držal vse življenje. Trdno kot skala, kot hrast bomo stali.

Naš A. Medved pravi, da zahteva od nas življenjski poklic

veselo naravo in trezen razum,
značaj neomajen, a rahlo srce,
ob radosti zmernost, ob stiski
pogum

in strah le za svoje pošteno ime.

Te stanovitnosti ne boš pobral kar lepo na cesti, ne bo ti zrastle v enem letu kakor žito na polju, kakor sadje na drevju. Stalnost značaja si je treba privzgojiti.

Vzgoja je dvojna. Prvo dobimo od staršev in jo nam daje šola. Ali to je premalo, vse premalo. Starši lahko vplivajo na tvojo voljo, šola ti ob raznih prilikah in pri raznih predmetih daje navodila za duhovno in telesno življenje. Življenje duha in njegov razvoj, zlasti vpliv na voljo, je podlaga za vzgojo značaja. Več kot vplivati na moč tvoje volje ne moremo, ne morejo ne starši, ne šola. Ti pa moraš svojo voljo prisiliti, da boš vedno in povsod odločen storiti le to, kar veš in spoznaš za dobro. Potrebno je, da tudi ti sam samega sebe vzgajaš. In to skozi vse življenje.

Skozi vse življenje! Nikar se teh besedi ne ustraši: Nikar ne obupaj! Nikar ne govori: »Predolgo! Pretežko! Nemogoče!« To ni moška beseda; tako govori bojzaljivec. Ti pa hočeš biti mož! Fant od fare! Veš, da to dvoje ni prazna beseda, ni strašilo. Kakšen poudarek polaga že samo naš narod na tē besede: Mož, — fant od fare! Ne, kdor hoče samega sebe prav vzgajati, zajec ne sme biti, plašljivec in bojzaljivec ne smeta tičati v njegovi koži.

Torej skozi vse življenje pošten, zvest, zanesljiv, v izvrševanju vseh svojih dolžnosti neumoren, nikdar podel, nikdar prostaški, umazanih besedi, sirovega in nedostojnega vedenja. Ne glede na družbo, v kateri si, ne, če z volkom hodiš, da bi moral tudi z njim tuliti; ne, če prideš s prijatelji pred cerkev, da bi moral zaradi njih zunaj ostati; ne, če prideš z njimi v gostilno, — pa je bolje, če ne greš, — da se moraš tam vpijaniti, po cestah, ulicah razgrajati, — ne!

Živimo v času Katoliške akcije. Beseda »akcija« (lat. actio) prihaja od glagola »agere« kar pomeni toliko kakor delati, pa tudi toliko kakor živeti. Torej kot katoličani delati in kot katoličani živeti.

Ravno čas Katoliške akcije zahteva značajnih in v značajnosti vztrajnih ljudi, ki bi znali bolj katoliško živeti in delati kakor pa samo katoliško govoriti.

Pisano je, da je bil oberst Pagneron na mestu ne samo kot vojak, ampak tudi kot katoličan. Neumorno se je vedno in povsod trudil, da bi pomagal duše pridobivati za Boga. Pa kako? Nikdar z besedo, vedno le bolj s svojim ravnanjem. »Ne prepirajmo se z besedami«, je bilo njegovo načelo, »samo prav živimo. Luč dobrih del razsvetljuje vsakega in nikogar ne žali.« Živel je v protestantovskem mestu La Rochelle. Pa je živel tako, da so protestanti govorili: »Če bi bili vsi katoličani taki, kakor oberst Pagneron, potem postanemo mi že jutri katoličani.« Ali spoznate, — mimogrede povedano — iz teh besedi, kako mlačno življenje katoličanov po vsem svetu kvarno vpliva na množice poganov in ovira prepotrebno delo misijonarjev. Prepričan sem, da bolj, kakor pomanjkanje denarnih prispevkov. Saj veste, da živimo v času radia, telefona, brzojava in svetovnega časopisja. In da vsi ti »gospodje« skušajo madeže katoličanov pokazati ne samo v pravi luči, ampak vsako stvar desetkrat, dvajsetkrat in še večkrat povečati.

Oberst Pagneron ima na svojem grobu zapisane besede: »Vojak Kristusov«. To si in moraš biti tudi ti. Boš pa, če si boš v šoli življenja znal izbrati pravih vzorov in pravih načel. (Langerhole.)

PRAVIČNA PLAČA

(Po okrožnici Leona XIII.: Rerum novarum.)

64. »Na tem mestu se dotaknemo stvari zelo velikega pomena, katero je treba prav razumeti, da se ne pregreši na eno ali drugo stran. Način plačila se namreč določuje s svobodno pogodbo; tako se zdi, da je gospodar podjetja, ko je plačal pogojeno plačilo, poštenosti zadostil in da ni preko tega ničesar dolžan. Le tedaj bi se zgodila krivica, če bi se ali gospodar branil dati celotno plačilo, ali delavec ne bi hotel storiti v celoti dolžnega dela. V teh — izven teh v nikakih — slučajih, bi bilo pravično, da državna oblast poseže vmes, da vsakemu ostane njegovo pravo neokrnjeno.«

65. »Temu dokazovanju pravičen presojevalec razmer ne more lahko in ne v celoti pritegniti, ker ni z vseh strani dovršeno; manjka mu namreč nek odločilen del utemeljevanja največje važnosti. Delati se namreč pravi, truditi se za pridobivanje stvari, ki so potrebne za različne življenjske potrebe in zlasti za vzdrževanje samega sebe. »V potu svojega obraza boš jedel svoj kruh.« (I Mojz. 3—9). V človeku ima torej delo tako rekoč dve znamenji po naravi priložni, namreč, da je osebno, ker je deloma sila navezana na osebo in je povsem last nje, od katere se uporablja in v katere korist je zrasla; nadalje, da je po trebno iz tega vzroka, ker človek potrebuje sadov dela, da si vzdržuje življenje. V vzdrževanju življenja pa ukazuje narava bitij sama, kateri moramo biti prav posebno pokorni. Gotovo pa, če se oziramo na delo samo z ene strani, v kolikor je osebno, ni dvoma, da je delavcu svoboden obseg pogodjenega plačila nižje določiti. Kakor namreč z voljo vrši delo, tako more z voljo biti zadovoljen z nizkim ali sploh nobenim plačilom za delo. Toda zdaleka drugače je treba soditi, če se s pojmom osebnosti združi pojem potrebe, ki ga ne moremo sicer dejansko, pač pa miselno od onega ločiti. V resnici je skupna dolžnost posameznikov, vztrajati v življenju, in zločin je, se tej dolžnosti odtegniti. Iz tega nujno izvira pravica do pridobivanja dobrin, s katerimi se življenje vzdržuje. Do zaloge teh dobrin pa vsakemu, tudi najnižjemu, more pomagati le z delom zaslužena plača. Bodi, da delavec in gospodar soglašata v mnenju in izrečno glede velikosti plačila, vendar ostane vedno tu nekaj od naravne pravičnosti, kar je več in bolj staro, kakor pa prosta volja pogodbenikov, namreč, da mora plačilo zadostovati, da hrani delavca, sicer varčnega in dobrega značaja. Če bi pa delavec, prisiljen po potrebi ali nagnjen radi strahu večjega zla, sprejel tršo pogodbo, ki bi jo moral sprejeti, čeprav bi ne hotel, ker bi bila naložena od gospodarja ali delodajalca, bi bilo to podvrženje sili, proti čemur pravičnost glasno ugovarja.«

Vprašanje o pravični plači je tako obširno, da ga samo po sebi umevno tu ni mogoče izčrpno obravnavati. Dotakniti se hočemo tu le nekaterih poglobitnih točk, po katerih se mora ravnati delavska plača, da je pravična in človeka vredna. Mimogrede naj zavrtnemo one, ki trdijo, da so dandanes plače pravične, češ, saj so se delavci prostovoljno po pogodbi zavezali, da hočejo za to plačo delati. Leon XIII. to trditve zavrne kot pogrešeno in krivično. Prestradan človek je rad in celo z veseljem vsako hrano, pa naj bo še tako slaba. S tem pa še ni rečeno, da je za človeka zadostna in da je z njo zadovoljen. Ohraniti si more pač življenje s tako hrano, ne more pa se ubraniti, da ne bi telo hiralo in končno podleglo. Prav tako je z delavskimi plačami. Brezposelni strada, dobi službo, zadovoljen je z vsako plačo, samo da nekoliko manj strada in da si ohrani življenje.

Noben pameten človek pa ne bo trdil, da je taka plača človeka vredna.

Prav tako se plača ne sme ravnati po razmerju med ponudbo in povpraševanjem, ker se lahko poljubno in umetno dvigata in znižujeta.

Ako pa trdimo, da mora biti plača delavca vredna, mislimo tu na delavca, kakor si ga pameten človek sme želeči. Ne mislimo tu na kakkega pijanca ali zapravljivca, pa tudi ne kakkega izredno skrbnega in varčnega delavca, ampak povprečnega. Tu mislimo na plačo, ki mu omogoča stanovanje zdravo in zračno, hrano primerno in zadostno ter pošteno razvedrilo. Plača mora biti taka, da poleg prehrane more še nekaj prihrniti za čas bolezni, starosti ali kake druge nezgode.

Edino merilo za odmero plače mora biti pravičnost, ki se ozira na vse podrobnosti, na vse razmere in psamezne okoliščine.

Ozirati se mora tudi na predidajoče izdatke za učene, trud itd., ki je bil potreben za poklicno izobrazbo in izvežbanost. Upoštevati se mora količina in kakovost dela, važnost dela, potrebo in korist dela, odgovornost itd.

Zakon pravičnosti zahteva dalje, da pla-

ča ni individualna (za posameznika preračunana), ampak družinska.

Pri plači se je treba ozirati tudi na posebne nevarnosti za zdravje in življenje, ki so s takim delom združene, ozirati se mora končno tudi na dobo delazmožnosti, brezposelnosti itd. Vse to zahteva že naravno pravo.

Kakor že večkrat, papež tu vnovič poudarja, da je delavska pogodba družabna pogodba; to se pravi: delavec in delodajavec tvorita družbo, da bi skupno proizvajala nove gospodarske vrednote, ki si jih primerno svojemu delu med seboj razdelita.

Ta delitev je težka iz več razlogov, vendar pa ni neizvedljiva. Težavna je predvsem v tem, ker se gospodarske vrednote ne dele v blagu, ampak v denarju. Tako postane plača odvisna od cene. Težavno je tudi natančno določiti, kdo je več prispeval k delu, ali delavec ali delodajalec. Te in enake težave pa moremo mirne duše prepuštili v rešitev strokovnim organizacijam.

To načelo pravičnosti pri odmeri plače se povsem strinja z načeli krščanske morale. Jezus sam je dal tozadevno navodilo, sicer kratko, vendar vse obsegajoče načelo, v katerem ima vsaka beseda svoj velik pomen, ko je rekel: »Delavec je vreden svojega plačila.« To krščansko načelo je katoliška Cerkev vedno poudarjala in prišteva vsako zadrževanje ali utrgovanje delavskega zaslužka med vnebovpajoče grehe. x.

KATOLIŠKA AKCIJA

Cilj Katoliški akciji ni materialen, ampak duhoven. Zato je že v bistvu Katoliške akcije, kakor tudi v bistvu Cerkev, da je nad političnimi strankami in izven njih. Nje naloga ni, da bi čuvala posebne koristi te ali one skupine; nje skrb je blaginja duš: kraljestvo Jezusa Kristusa hoče širiti, kolikor je mogoče, v posameznikih, v družinah, v družbi; vse vernike, ki jih je volja, da bi pomagali pri svetem apostolskem delu, hoče zediniti v popolni, urejeni slogi pod svojim praporom miru.

Vendar to ne brani katoličanom, da ne bi bili pri političnih organizacijah, če le njih program in njih delavnost daje potrebno poročstvo, da hočejo čuvati božje pravice in pravice vesti. Da, še to je treba reči, da je celo dolžnost socialne ljubezni, da se udeležujejo političnega življenja; zakaj vsak državljani mora, po svoji možnosti, delati za blaginjo svojega naroda.

Katoliška akcija torej sama ne posega v politiko, mora pa svoje člane pripravljata, da bodo vodili dobro politiko, navdahnjeno v vsem s krščanskimi načeli; saj samo ta morejo prinesiti narodom mir in blaginjo. Nikoli pa naj se ne bi dogajalo — kar je samo po sebi nestvor, pa se vendar dogaja in ne tako redko — da bi ljudje, ki se priznavajo za katoličane, imeli drugačno vest v svojem zasebnem življenju in drugačno v javnem življenju.

Je še mnogo drugo delo, ki se mu mora posvetiti Katoliška akcija; da, nobeno delo, ki je možno in koristno krščanskemu življenju, se ne sme iz-

ključiti iz programa Katoliške akcije. A poleg vsega so nekatere posebno nujne, one namreč, ki odgovarjajo bolj širokim in bolj občutnim potrebam. Med temi je danes pomoč delavskim slojem, ne samo duhovna pomoč — ki mora biti vedno prva — ampak tudi materialna pomoč. Pomagati jim moremo materialno po onih ustanovah, ki jim je poseben namen, da ostvarjajo načela socialne pravičnosti in evangeljske ljubezni.

(Po pismu papeža Pija XI. Objavljeno v Bogoslovnem vestniku 1934, str. 170.)

Sestanek Katoliške akcije za fante v Grobljah 9. septembra 1934.

V nedeljo, dne 9. septembra se je ob 7 zjutraj vršil napovedani običajni sestanek fantov Katoliške akcije v Grobljah. Sestanka se je udeležilo 64 fantov iz sledečih župnij kamniške dekanije: Vodice 12, Dob 9, Komenda 8, Mengeš 8, Homec 8, Domžale 7, Ihan 7, Kamnik 3, Mekinje 1, Nevlje 1.

Sestanek se je vršil po sedaj že običajnem redu. Predavatelj g. dr. K. Capuder je v svojem predavanju nadaljeval o predmetu prejšnjega sestanka, o značajnosti.

Ob pol devetih se je zapela himna Povsod Boga, nato krepek pozdrav in fantje so se razšli.

Fantovski sestanek v nedeljo, dne 14. oktobra v Grobljah!

Prihodnji sestanek se vrši v nedeljo, dne 14. oktobra ob 7 zjutraj. Dostop samo z izkaznicami, ki pa morajo biti pravilno izpolnjene. Ponovno prosimo točnosti. Točno ob 7 pričnemo.

Z našega razgledišča

KOMENDA. Dne 3. septembra je obiskal letos na vabilo občinskega predsednika g. Štrčina profesor na tehniški visoki šoli v Ljubljani g. Plečnik Josip Komendo. Namen njegovega obiska je bil si ogledati okolično komendske cerkve in narediti načrt za primeren dohod do cerkve in na pokopališče. V pogovoru je omenil, da bi lepota cerkve silno pridobila, če napravijo cerkvi, okolici in zgodovini kraja primeren dohod. Dvorišče med kaplanijo in župniščem, ravnokotno gornji del pokopališča naj primerno znižajo. S tem bi veliko pridobila lepota cerkve, katere temelji so sedaj zasuti. Posebno je zanimal g. profesorja prostor okrog cerkve. Rekel je, da bi marsikje z zlatom odkupili ljudje tisti prostor, da bi napravili okrog in okrog umetniške grobnice. Ograjo na »bavtari« naj bi odstranili, tam kjer so danes vrata, na bi napravili spomenik padlim vojakom, za kar naj bi porabili zvon, ki stoji ob pokopaliških vratih in tudi spominja na svetovno vojno. Pozabil ni niti na rimski kamen ob pokopaliških vratih in ki je najbrže služil poganskim daritvenim obredom. Vse to bo skušal spraviti v celoto. Izven sedanjega zida bi napravil dovozno cesto na pokopališče in v župnišče, ostali breg pa bi se obrobil z granitom polagoma dvigal iznad ceste v obliki položne terase.

Pa potresu leta 1895. so popravljali cer-

kev in pri kopanju so našli v grobovih uhane, zapestnice, katerih starost sega nazaj v prvo dobo kristjanov, zraven tega trdijo zgodovinarji, da sega postanek cerkva, posvečenih prvaku apostolov sv. Petru, v dobo pokristjanjenja Slovencev. Listine o cerkvi segajo nazaj v leto 1156. Iz leta 1256. pa imamo listino, katera omenja malteške viteze kot lastnike graščine v Komendi. Ti vitezi so za časa turških vpadov napravili okrog in okrog cerkve močno in visoko obzidje z obrambnimi stolpi. V zidu so bile strelske line, pod njimi pa razne shrambe, kamor so ljudje ob času nevarnosti spravili svoje imetje. Zunaj obzidja pa je bil globok jarek. Vhod v tabor je bil le eden, ki so ga zapirala močna hrastova z železjem okovana vrata. Čez jarek je bil položen na verigah viseč most, ki so ga dvignili ob uri nevarnosti, tako da je bil sovražniku onemogočen dohod. Jarek je bil skopan tam, kjer je danes cesta mimo kaplanije v graščino. En del nasipa je še danes ohranjen, na njem stoji dve veličastni lipi. Krog leta 1876. so podrli večino tega obzidja, »bavtaro« pa so nadomestili z vrati iz železnih palic kot so danes.

Tabore so pričeli graditi pri nas v prvi polovici 13. stoletja, nadaljevali so jih pozneje, saj v letih 1440 do leta 1480 ni bilo nič manj kot 14 turških vpadov. Ko so Turki prestopili Kulpo, so zagoreli kresovi, Komendce je opozoril na nevarnost kres na šmarni gori oz. bolje rečeno na sosednji Grmadi. Obrambno napravo so imenovali

»bavtaro«, katero ime se je do danes ohranilo.

Danes je dohod k cerkvi razkopen in kliče po popravilu. Spoštovanje do preteklosti tega kraja nas je napotilo, da smo naprosili največjega slovenskega umetnika za pomoč, da ohrani našim potomcem spomin na te dogodke. Pa tudi naši v svetovni vojni padli fantje in možje naj pridejo do spominka. Komendski farani pa boste gotovo pomagali, da uresničimo to delo. Končno naj še povemo, da je g. profesor že poslal svoje dijake, inženerske kandidate, da so ves prostor premerili in bo delo šlo od rok.

NA STUDENCU PRI DOBU je začelo v petek, 28. sept. t.l. ob 2 zjutraj goreti pri Grdolu. Ogenj je bil podtaknjen. Goreti je začelo seno, vezano v bale, ki bi jih v petek odpeljali na kolodvor v Domžale. Vnel se je tudi kozolec. Plat zvona v škocijanu je zbudil ljudi. Hitro so bili pri požaru vrli domači gasilci s svojo motorno brizgalno in so takoj omejili ogenj, da se ni razširil tudi na hišo, ki je edina ostala. V hlevu je poginilo troje živine.

Pregovor pravi, da je ena nesreča redko sama. Tako je bilo tudi v tem slučaju. Poleg drugih je prihitel gasit tudi Pirnat Alojz s Krtine, sin dolgoletnega župana, in se ravno pripravil, da pomaga gasilcem. Kar naenkrat se zruši požarni zid pri hlevu in porine Alojza tako nesrečno

Noni in Mani

Islandska dečka. Povest — Nadaljevanje.

Z neumornim veslanjem prideva kmalu iz območja kitov.

Tu je bila površina zopet gladka in mirna. Vendar sem še nekaj časa veslal, da bi prišla čim dalje proč od nevarnih pošasti.

Končno potegnem vesli zopet v čoln in sedem k bratu.

Čeprav naju je dogodek s kiti zelo razburil, vendar nisva več govorila o tem; bila sva le preveč utrujena in slabe volje.

»Bog ve, koliko je že ura?« vpraša Mani.

»Mislim, da nekako polnoč.«

»Meni se pa zdi, da bo že več, gotovo dve ali tri.«

Mogoče je imel prav; saj sva dolgo spala.

Zopet me je malo zaskrbel Mani, ker je bil videti zelo slab. Rečem mu, naj sede sredi čolna na klop in naj malo povesla, da se nekoliko razgiblje. S tem je bil takoj zadovoljen.

»Toda le z enim veslom smeš veslati«, mu rečem, »zakaj premajhen si, da bi obe obvladal.«

Mani sluša. Medtem sem pa jaz držal drugo veslo tako, da je le šlo naprej.

Čez nekaj minut pravi Mani:

»Dober svet je bil to. Mi je že bolje.«

»Potem pa nadaljuj!«

Zdajci pa skrči noge in glasno zakliče.

»Kaj pa je to? Voda gre v čoln!«

Kot bi trenil skočim kvišku, se sklonim in pogledam.

Resnično, od spodaj je voda tiščala v čoln. Dno je bilo že polno in videla sva, kako se voda dviga.

Niti trenutka ne smeva izgubiti. Vržem se na kolena in privzdignem nekaj desk na dnu, da bi našel luknjo, skozi katero je vhajala voda.

To je treba brž zamašiti, če ne, bo čoln kmalu poln vode in potem sva obsojena na smrt.

Z desnico sežem v vodo, da bi poiškal okroglo odprtino, ki jo imajo islandski čolni vedno ob hrbtenici in ki jo zapirajo z lesenim zamaškom. — Ko po vožnji potegnejo čoln na suho, zopet odmaše, da lahko odteče voda, ki se je nabrala.

Slutil sem, da je zatič odletel. In tako je tudi bilo. Luknja je bila odprta.

»Mani,« zakličem, »lesenega zatiča ni več, poišči ga hitro.«

»Kje naj ga najdem?«

»Na vodi mora kje plavati.«

Na klopi kleče išče in išče Mani vse naokoli. Pa zatiča ni bilo.

Medtem sem jaz tiščal roko na odprtino; vendar nisem mogel popolnoma preprečiti, da voda ne bi vdiral v čoln.

»Za božjo voljo, Mani, požuri se, ne zmagam, voda me bo pokrila.«

»Ne morem ga najti, nikjer ga ni.« Najino stanje je bilo brezupno!

Tedaj mi pride srečna misel:

»Vzemi nožič« zakličem, »in odreži mi rokav na rami.«

Mani sluša moj ukaz in odreže rokav od srajce, ga potegne z roke in mi ga da v levo roko. Jaz ga stisnem in potlačim v nevarno odprtino.

Sedaj sem se mogel dvigniti.

Toda čoln je bil napol v vodi.

Začneva iskati zajemala. A žal sva ga pozabila vzeti s seboj, vendar pa nisva smela dragega časa zgubljeni. Voda mora čimprej iz čolna, zakaj če pride veter ali valovje, bo mali čoln takoj poln.

Nisva si znala pomagati.

Tedaj zakliče Mani:

»Saj lahko zajemava s čepicama.«

»Izvrstno! Šlo bo.«

Takoj se lotiva dela.

Trajalo je dlje časa. Končno je bil čoln le prazen.

Zdaj šele najdeva izgubljeni zamašek: spodaj ob hrbtenici je obtičal.

Takoj ga denem na njegovo mesto; nato si oblečem zopet mokri rokav in si ga privežem s koščkom vrvice.

proti zidu hiše, da mu zlomi tilnik. Nastala je zmeda in žalost. V nedeljo dopoldne smo Alojza pokopali na pokopališču v Krtini ob obilni udeležbi gasilcev, domačih in tujih pogrebcev. Na grobu se je spomnil s kratkim govorom rajnega Alojza, ki je našel smrt pri izvrševanju dela ljubezni do bližnjega, narodni poslanec g. Cerar in g. sreski načelnik kamniški. Dobremu Alojzu bodi lahka domača zemlja, mi pa bodimo pripravljeni!

PEČE. Na praznik Kristusa Kralja, dne 28. oktobra bomo imeli dvojno slovesnost: kronanje Kristusa Kralja in blagoslov nove cerkvene dvorane. Imamo namreč v cerkvi na stranskem oltarju krasen kip Jezusovega Srca s prav kraljevskim plaščem. Naročili smo sedaj še kraljevo krono in kakor imamo že kronano Marijo Pomočnico, hočemo imeti še kronani kip Srca Jezusovega kot Kristusa Kralja. Kakor je bila ob kronanju Marije Pomočnice vsa župnija posvečena Mariji, tako bo sedaj posvečena tudi presv. Srcu Jezusovemu, oz. Kristusu Kralju. Slovesnost kronanja in obhoda s kronanim kipom se bo vršila v nedeljo Kristusa Kralja ob pol treh popoldne in so vabljeni ob tej priliki verniki iz okolice in zlasti iz lepe doline moravske.

Po končani slovesnosti bo blagoslov nove cerkvene dvorane, katera je namenjena v prvi vrsti tukajšnjemu cerkvenemu pevskeму zboru za pevske vaje, a se bodo v njej vršile lahko tudi druge cerkvene prireditve. Ker se je moral organist s svojimi pevci

umakniti iz šole, smo mu napravili v farovškem gospodarskem poslopju dvorano, sedem metrov dolgo in pet široko in tej površini primerno visoko.

BLAGOVICA. (Odlomki iz farne zgodovine.) Na mestu, kjer stoji zdaj farna cerkev, je nekdanj stal grad Blagovica. Tu so bivali vitezi blagovski, ki so bili vazali — podložniki patriarhov — višjih nadškofov oglejskih, ki so stanovali v bližini Benetk v sedanji severni Italiji. Dobska fara, kamor je takrat pripadala Blagovica in Krašnja, je bila ta čas pod oblastjo oglejskih patriarhov. O plemeniti rodovini vitezov Blagovških piše zgodovinar Valvazor, da je bila domača, toda njihovega prvotnega doma ne pozna, ker je v njegovem času grad blagovski že razpadel. Gotovo je, da so vitezi blagovski pri svojem gradu zidali kapelo, posvečeno sv. apostolu Petru in Pavlu in l. 1345. ustanovili beneficium — službo za grajskega gospoda kaplana. Zato so dobili od oglejskih patriarhov patronstvo in pravico prezentacije t. j. predlaganja oziroma izbire duhovnika pri oddaji duhovniške službe. V stari listini se bere, da potrdi patriarh oglejski, s sporazumom z župnikom v Dobu, bratoma vitezu Otokarju in Nikolaju pl. Blagovškemu njuno ustanovo za 8 oglejskih mark (denar), da se vzdržuje pri kapeli sv. Petra in Pavla v gradu stalni kapelan, ki opravlja slubo božjo. Kaplan grajski je bil torej podložen župniku v Dobu. V dobsko faro je prvotno spadala tudi sedanja župnija Krašnja, dok-

ler se ni osamosvojila. Blagovica je kot podružnica spadala v dobsko faro blizu do l. 1363; od tedaj pa, ko je bil ustanovljen v Krašnji beneficij in vikariat (kaplanska služba), je bila Blagovica pridružena Krašnji. Dohodki grajskega kaplana in pozneje duhovnika v Blagovici so bili preje omenjena ustanova bratov Otokarja in Nikolaja in prostovoljni darovi ob prazniku sv. Petra in Pavla in drugi darovi Blagovčanov. Dasiravno je grad blagovski morda že v 14. ali 15. stoletju razpadel, vendar so ostali kaplani v Blagovici. Iz podrtije gradu se je zidalo morda v 18. stoletju (pred 200 leti) sedanje župnišče, katero se je pa pozneje večkrat prezidavalo, kakor kaže zlasti spodnje močno in debelo zidovje (pisarna, kuhinja). Na severni strani cerkve za pokopališčnim zidom se še pozna grajski okop (graben), in hiša kmeta Bizelja za cerkvijo je zidana na podrtijah nekdanjega gradu, o katerem so vedeli stari ljudje pripovedovati, kakor priča starinsko zidovje te hiše. (Se nadaljuje prihodnjic).

ŠT. GOTARD. V septembru smo imeli tri mrliče. Najbolj je odjeknila vest, da je Jozefa Novak, posestnica na Trojanah, nenadoma umrla. Porodila je dvojčice in še isti dan so jo obšle hude slabosti in je ponoči izdihnila. Na Mali šmaren so jo žene Marijine družbe in velika množica vernikov spremili na zadnji poti. Bog ji bodi milostljiv! Po hudi in težki bolezni na posledicah raka je umrla 19. septembra vdova

Ta velika nevarnost je bila tako preprečena in mogla sva spet skupaj sestiti na klop zadaj v čolnu.

Pa kmalu začutiva, kaj se pravi, v hladni noči ves premočen sedeti v odprtem čolnu.

»Toda, Mani, slabo nama gre.«

»Ko bi nama Bog kmalu pomagal!« vzdihnem jaz.

»Že res, pa mama pravijo, da nas Bog skuša, kadar ne pomaga takoj.«

»Mani moj, ko bi naju Bog le predolgo ne skušal. Tako slabo mi je.«

»Ubogi Noni, ti si tudi po vsem životu moker in nimaš suknjiča. Čakaj, dam ti tvojega nazaj.«

»Ne, ne, ne vzamem ga.«

Moral sem ga v resnici prisiliti, da ga je obdržal. Zato me je pa tolažil, da je čisto prepričan, da pride pomoč kmalu.

Medtem nama je bilo vedno huje. Vedno bolj naju je mrazilo in udi so nama bili kar trdi.

»Ali ne bi zmolila očenaša?« pravi Mani. »Bog nama gotovo hitreje pomore.«

Zmoliva očenaš. Potem sedeva in čakava.

Kmalu opaziva nekaj črnega, ki se polagoma bliža.

»To je kakor gora!« pripomni Mani.

Bil je ladjin trup, ki se je v megli zdel mnogo večji, kot je bil v resnici. — Zdaj je bilo treba mornarje — zlasti moža, ki je bil za stražo — opozoriti nase.

Kar mi je bilo mogoče storim, da pridem bliže ladji.

»Mani,« zakličem, »vzemi brž mojo flavto, za teboj je. Piskaj, kolikor ti duša da!«

Mani jo pograbi in začne piskati. Obenem vpijem na vse grlo:

»Na pomoč . . . ! Na pomoč . . . !«

Straže ni bilo videti . . .

»To je čudno,« si mislim, »saj stoje drugače vedno spredaj.«

Hipoma ga zagledam, a le za trenutek. Ah, čisto na drugo stran gleda . . . In potem ga zakrije visoka ograja, ker je čoln že preblizu ladji!

Ko sva bila že skoro ob ladji, jo spoznava: bila je »La Pandore«- francoska bojna ladja, ki sva jo prejšnji dan obiskala! Zapustiti je torej morala prav rano pristan v Akureyriju in sedaj je bila na poti v Francijo.

»Čudovito naključje,« pripomni moj mali brat.

Bila sva jedva nekaj metrov daleč od strani ladje.

»Ali naju nihče ni zagledal?« vpraša Mani.

»Mislim da ne. Vsaj nikakega znamenja ni za to.«

In vendar je to odločalo, ali naj umrjeva ali živiva . . .

Stroj je tako ropotal, da se je Manijevo piskanje in moje vpitje kar izgubljalo. Smrten strah me prevzame. Ah, če ladja odpluje in naju ne zapazi . . . !

Sprva sva bila ob njenem prednjem koncu in plula je čisto ob najinem čolnu, pa nihče nama ni odgovoril, ko sva klicala na pomoč . . .

Kar zagledam ob strani ladje tenko vrv, visečo s krova in segajočo v morje.

Takoj pritisnem nekajkrat z vesli in zadenem ob ladjo prav tam, kjer je visela vrv.

Zagrabim jo in se je dobro oprmem; ovijem si jo naglo ob zapestje, da me ne bi potegnilo v vodo, in se vržem pod prvo klop, ki je bila pribita. — Ni se hotela takoj napeti, temveč je drčala še nekaj časa čez rob krova. Nenadoma pa se nategne. — Glasno zakričim od bolečine, zakaj sunek je bil tako silen, da sem mislil, da mi bo roko iztrgalo.

Najin čoln se tedaj spredaj dvigne in pluje z isto brzino kot ladja.

Čeprav je bil Mani tako slab, mi vendar pride na pomoč in posreči se nama, da zavijeva z skupnimi močmi tenko vrv nekaterikrat ob klop in jo priveževa.

(Se nadaljuje.)

Magdalena Kokole. Procesije za dosego svetoletnih odpustkov so se že vršile. Verniki so se jih udeleževali v prav velikem številu. Dne 3. septembra se je pričel tu kmetijsko gospodinjski tečaj. Vodi ga gospa Helena Kelhar. V pomoč ji je gđc. Ana Turnšek. Tečaja se udeležuje 16 deklet. Ljudsko gibanje ne kaže letos nikakega prirastka. Ob koncu septembra izkazuje rojstna in krstna knjiga 13 rojstev in mrliška knjiga 13 mrličev, tako, da ne pridemo nikamor na prej. . .

SV. TROJICA PRI MORAVČAH. Naš novi vodovod je blagoslovil na kvaterno nedeljo, dne 23. sept. t.l. g. Janko Cegnar, dekan moravški. Po deseti sv. maši, pri kateri je lepo igrala domžalska godba, je bil najprej blagoslov studenca pod Vrhom, kjer je voda zajeta. Nato je šel sprevod do glavne shrambe, ki meri nad 30.000 litrov in je v Viševku nad »Ostankovo« hišo. Od glavne cevi bodo še Viševljani izpeljali vodo v svoje hiše, katerih je pet. Prebivalci vasi Žeje zaenkrat še niso deležni vodovoda; čez kaj let po preizkušnji, če bo studenec imel dovolj vode, (letos jo ima, ker je bilo poletje mokrotno), ko se napravi še en reservoir, jo bodo pa tudi tam dol imeli. Priprosto leseno korito, ki je do zdaj služilo za natakanje vode ljudem in pitje živini, se je moralo umakniti novemu koritu iz betona, v katerega pocinkana cev dovaja dovolj vode, ako se odpre za to primerna pipa. Banovina je krila vse stroške (do 55 »jurjev«) za to koristno napravo. Domači delavci so izkopali jarke. Andrejček iz Vinj in še en delavec sta izvršila zidarsko delo pod vodstvom inženirja g. Mačka.

Pomen obreda za blagoslov vodovoda je razložil mnogoštevilnim navzočim v izbranih besedah g. dekan. Nakar je tukajšnji rojak g. senator dr. Valentin Rožič izrazil v toplih besedah svoje veselje nad delom, za katerega se je še kot dijak pred 35. leti navduševal. G. Skaberne je otvoril vodovod z lepimi besedami kot zastopnik g. bana. Deklica-šolarica mu je podala šopek cvetic. Govorili so še drugi govorniki.

G. Kornelij Igljč, ki je iz Dolskega prinesel za vodovod napis: »Najboljša je pa voda«, je izpregovoril več tehtnih besedi v tem zmislu. — Nakar se je razvila ob izlivu vode v Viševko skromna veselica. Ob igranju godbe so tudi dobro teknile dobrote »žeganja«. — Kmalu ob mraku pa se je razvil preprij, iz katerega so odnesli nekateri praske in buške — menda se je izživalo od obeh strani preden so si skočili v lase. Glavna dva pretepača so drugi dan orožniki že pripravili. Bila sta od drugod. Le zastopnost fantje — pa ne bo treba toliko hrumenja!

Ob priliki otvoritve novega vodovoda je bilo tudi župnišče na Vrhov sv. Trojice prenovljeno. — Nova okna in pobeljene stene zunaj kažejo, da se je ta hiša pomladila. Stara je 90 let, ker so je zidali l. 1844., pravijo, da po načrtu ihanskega župnišča, ki je bilo novo nekaj let prej. Soseščani so delali s tlako za duhovniško hišo pri sv. Trojici. Stroškovnik se ni ohranil.

Pri sosedu »Čajžu« so zidarji dobivali hrano. Vodil je pač vse delo g. župnik moravški s ključarjema.

(Drugi dopis.) Pri Sv. Trojici nad Moravčami so 23. septembra t.l. blagoslovili vodovod, katerega so napravili tako, da si ga štirje posestniki lahko napeljejo v svoje zgradbe, za ostale je pa napravljeno skupno korito. Bil je lep dan in slovesnost blagoslovitve se je izvršila v najlepšem redu.

Zvečer, ko so tuji gostje odšli, so izzvali nekateri izzivači pretep (pri Rožiču, kjer je bila veselica), pri katerem ni tekla samo kri, ampak so lomili tudi roke. Govori se, da ima »Kuder« iz Rače zlomljeno roko, Gmajnar od Sv. Trojice pa prerezano lice. Tepen je bil tudi učitelj.

Naj bo na govoricah tako ali tako, resnica je, da tepeni hodijo okoli zdravnikov za pomoč. Kar je poštenih, obsojajo pretep pa tudi veselično prireditve, še bolj pa prireditelje, ki za tako malenkostno napravo napravljajo veselico v času krize in dajo povod pretepu, sovražnim izpadom pa tudi stroškom in zaporu. Mnenja smo, da bi se tak vodovod blagoslovil brez veselice.

STRANJE. S 1. oktobrom smo dobili nov poštni urad, pogodbeno pošto v Stahovici. Če tudi nismo zadovoljni z imenom, smo pa zadovoljni, da smo se z novo pošto vsaj za korak približali ostalem svetu. Tem potom poročamo tudi, da bo v nedeljo, 7. okt., v Bistrici ob 9. maši in blagoslov kipa presv. Srca. Oboje na prostem in v slučaju ugodnega vremena. Kip so napravili delavci, ki so bli zaposleni pri gradbi nove ceste v Kamniško Bistrico. Služba božja bo v bližini nekdanjih galerij. Nekaj bi še omenili. Za danes brez imen, prihodnjič pa z imeni, če ne bo šlo drugače. Čemu imamo namreč zapoved nedeljskega počitka, če se pa pri vseh javnih in zasebnih podjetjih, da celo že marsikje pri kmetih vse nedelje dela! Čemu imamo še vedno veliko število brezposelnih, dela željnih in potrebnih, ki bi radi v delavnikih toliko zaslužili, da bi nikjer ne bilo treba delati ob nedeljah. Ljudje božji, saj človek, če je tudi delavec, ni ne suženj, ne živina! In verski čut se v naši državi še spoštuje. Kolikokrat je bilo to že povdarjeno! In naj bi ne bilo samo povdarjeno. Dejanja naj bi govorila.

ROVA. Pri nas se vrši ta teden (od 30. septembra do 5. oktobra) sv. misijon. Misijon vodita gospoda misijonarja Ludvik Šavelj in J. Bele iz Ljubljane. Letos smo prenovili notranjščino naše cerkve. Primereno je, da prenovimo tudi naše duše, k čemu naj pripomore ravno sv. misijon.

Med misijonom je dne 4. oktobra obhajal domači župnik g. Franc Golmajer svoj god in 50 letnico rojstva. Rojen je bil 4. oktobra 1884 v Kovorju, v mašnika posvečen 1908. Na Rovih župnikuje od l. 1925. Ob tej priliki so se zbrali pri slavljenju okoliški gospodje duhovniki ter mu izrazili svoje čestitke in želje za bodočnost. Slavljenju kliče »Na mnoga leta!« tudi »Naš list.«

Z evharističnega kongresa v Mariboru (Procesija z Najsvetejšim. 9. sept.)

Zlata maša na Zlatem polju

V zlatem jutru so se dne 30. septembra, v nedeljo zgrinjale množice v Zlato polje, da prisostvujejo redkemu slavju zlate maše. Zlato polje je bliščalo, vse okrašeno z zastavami, mlaji in venci, v toplih žarkih jutranjega sonca, dolino pa je pokrivala megla. Cerkev je bila mnogo premajhna, da bi sprejela vso ogromno množico, ki je od blizu in daleč prihitela; iz Črnega grabna, moravske doline, da, celo iz Ljubljane, kamniškega polja in oddaljenih Vodic je privabila lepa zlatopoljska slovesnost. Prezvizišeni g. knezoškof je prišel ob 9 v spremstvu moravskega dekana, g. Janka Cegnarja. Zvonovi so slovesno zapeli v pozdrav visokemu gostu. Da se Bogu zahvalijo za zlat jubilej svojega duhovnega sobrata, so prišli gg. superijor misijonske hiše iz Celja g. Flis, ki je imel na Zlatem polju ob 6 prvo božjo službo, dalje redovnik minorit iz Ptuja in župniki, sosedje slavljencevi, iz Blagovice, Krašnje, Češnjic, Šmartna v Tuhinju in Vranje peči. Velika množica je napolnila prostor med cerkvijo in župniščem, ko je ob 10. uri stopil iz župnišča zlatomašnik, zlatopoljski župnik g. Kranjc. Ljubko in lepo so častitali svojemu dobremu učeniku (g. zlatomašnik je v zasilni zlatopoljski šoli tudi učitelj) otroci, deček in tri deklice, ki so vsi pokazali, da njihove čestitke niso le dobro naučene, temveč tudi da iz njih govori hvaležna otroška ljubezen. Podarili so mu v znak ljubezni lep šopek cvetic. V imenu Marijine družbe deklet in žena in v imenu apostolstva mož so častitale zlatomašniku dekleta, ki so mu poklonila podobo njegovega patrona sv. Jožefa in dva venca s trakovi, za njegovo delo v prid ljudstva v gospodarskih rečeh mu je poklonila trojica odbora bivše zlatopoljske občine diplomno častnega občanstva, cerkveni ključar pa se je zahvalil v lepem govoru za vse delo v cerkvi.

V krasnem govoru pa je v cerkvi prevz. g. škof poudarjal poslanstvo katoliškega duhovnika, ki deluje iz iste ljubezni, kot je deloval Kristus. Zlasti se kaže ta Kristusova ljubezen do grešnikov, otrok, revežev in bolnikov. Zato pa ljudstvo ceni, spoštuje in ljubi svoje dušne pastirje. Pozval je vernike, naj ohranijo vedno zvestobo svojim dušnim pastirjem in naj molijo za dobre duhovnike. Vsa množica je pazljivo poslušala besede svojega nadpastirja. Po sveti maši, ki je bila končana ob pol 1, se je množica počasi razhajala, mnogo jih je pa čakalo še popoldanske božje službe. Bil je dan, ki je znova jasno pokazal, da veži, ki veže naše ljudstvo z duhovniki, ne bo zlomila nobena sila.

OTROŠKI KOTIČEK

PIŠE STRIČEK MATIČEK

Angel varuh.

Praznik 2. oktobra.

Vsakemu človeku da Bog angela varuha. Otroke varuje njihov angel varuh s posebno skrbnostjo, ker sami še ne poznajo nevarnosti, ki pretijo njihovi duši in njihovu telesu.

Kdor zjutraj ne moli, ne bo imel srečnega dneva.

Njegov angel varuh mu žalosten kliče: »Jaz te ne smem varovati, ti omahuješ, koder hodiš, o pridi, vrni se in moli, preden greš svojo pot.«

Angeli imajo na zemlji veliko moč, kdor posluša glas svojega angela varuha, ko ga svari pred grehom, njega bo njegov angel varuh gotovo zvesto varoval.

Bodite, otroci, tudi drugemu angeli varuhi. Bodite angeli varuhi svojim bratcem in sestricam, svojim součencem in svojim součenkam. Če jim pomagata pri učenju, če oblečete svoje mlajše bratce in sestrice, če jih varujete, če jih opominjate, naj bodo pridni, če se z njimi igrate, tedaj ste tudi vi njihovi angeli varuhi.

Kako lepo zna sestra svariti svojo sestrico, naj ne laže, kako lepo zna mlajšega bratca ozdraviti trme in nelepega vedenja! Kako lepo zna mala deklica pospraviti po hiši, če mora iti mama na delo, kako zna fant vse lepo urediti v hlevu, če starši ne morejo!

Polno je čez dan priložnosti, ko morete izvrševati dela angela varuha. Veliko je vredno, če n. pr. prijazno pozdravite siromaka ali zapojete pesem, da razveselite svojo trudno mamico.

Angel božji, varuh moj,

oj ne zapusti me nocoj!

Vodi me po nevarni poti,

da v nebesa k tebi pridem.

Otroci! — Novi misijonski koledar!!

Koliko slik, kako lepe povestice, mične zgodbe vsebuje! To se ga ne boste mogli nagledati in nabrati! Seveda, ker ste za misijone tako navdušeni, ga ne boste samo sami brali, ampak ga tudi prodajali! Striček bo objavil imena tistih, ki bodo kaj koledarja prodali! Oglasite se zanj pri gospodu župniku!

Celotna skupina mladine moravske dekanije pred cerkvijo na Limbarski gori.

Mladina moravske dekanije na Limbarski gori

Dne 16. avgusta, na dan sv. Roka, smo pohiteli na Limbarsko goro, da praznujemo svoj mladinski praznik. Marijini vrtci iz Moravč, Blagovice, Krašnje, Kolovrata, Sv. Gore in Zlatega polja so se zbrali v romarski cerkvi sv. Valentina, medtem ko so oddaljeni Marijini vrtci nekoliko poprej romali na Sv. Goro, ki jim je bližja. Precej se nas je nabralo, od vseh strani smo hiteli na vrh lepe Limbarske gore. Bog nam je dal za ta naš dan v izobilju sončnih žarkov, ki so se veselili z nami in povečali naše veselje. Ob pol 11 je imel Marijin vrtec s Sv. gore sv. mašo, ki jo je daroval njihov voditelj g. žup. Žganjar, med sv. mašo je svetogorski Marijin vrtec lepo prepeval. Ob 11 pa je bila skupna pobožnost za vse zbrane Marijine vrtce. G. dekan iz Moravč nam je v cerkvi povedal, da smo napravili Mariji veliko veselje, ko smo se v tako obilnem številu zbrali. Paziti pa moramo, da nas bo vseh Marija vedno vesela. Vesela pa bo, če bomo res Marijini, njeni v lepi, pobožni molitvi, njeni pri vestnem učenju, pa tudi njeni pri vsakem delu. Marijini v pokorščini in spoštovanju do starišev in zlasti do naših dušnih pastirjev, ki nas v Marijinem vrtcu uče, kakšno naj bo naše življenje, da bomo vse življenje Marijini ostali.

Marija bo naša Mati vse življenje in nam s svojo prošnjo veliko pomagala. Pri sv. maši je vneto prepeval Marijin vrtec iz Moravč. Po kratkem odmoru, ko smo se nekoliko pokrepčali, smo se zopet zbrali v cerkvi, kjer smo vsi prepevali pri litanijah. Marijin vrtec iz Blagovice pa je po litanijah pred cerkvijo s pesmijo in par veselimi prizori poskrbel, da smo ostali dobre volje in da se je brezskrben smeh razlegal po Limbarski gori. Lepo nam je bilo, sklenili smo, da še in še pri- demo, vsako leto,

Mladi Moravčani na Limbarski gori.

CERKEV IN SVET

**DRUŽBA JEZUSOVA — NAŠI LJUDSKI
MISIJONARJI OBHAJAJO SVOJ
JUBILEJ.**

17. avgusta je sprejel sv. oče v svojem letnem bivališču v Castel Gandolfo v spremstvu odposlancev reda generala jezuitov P. Ledochowskega. V imenu reda je obnovil ta jezuitom lastno obljubo, da so svetemu očetu povsod in vsak čas na razpolago. Sv. oče se jim je zahvalil, češ, da gre res nekam skrito mimo sveta ta važna obletnica — 400 letnica ustanovitve —, hoče pa jo sv. cerkev slovesno proslaviti ob 400 letnici potrditve reda leta 1940. Na veliki šmaren leta 1534. se je zbralo v kapelici Matere Božje v Parizu na Montmatre-u 6 tovarišev, da napravijo med sv. mašo zaobljubo. Ta zaobljuba je imela za cerkev in evropsko kulturo neizmeren pomen. Delo sinov tega reda pri nas nam je kolikor toliko znano. Ni pa toliko znano delo tega reda v misijonih. V tem oziru je prav poučna knjiga angleškega pisatelja Julijana Duguid: *The green hell* (Zeleni pekel). Popisuje divje prašume in strahovite puščave in neizmerna močvirja Bolivije. Danes je puščava, v 17. in 18. stoltju pa je bila na ozemlju današnje Bolivije, Paraguay-a in Peru-a mogočna indijanska država Chiquitos. Julijan Duguid ni katoličan, niti ni dober kristjan, ves pa je navdušen, ko govori o spomenikih velike kulture, katero so prinesli tja očetje jezuiti. Prava zlata doba je po njegovih besedah tam cvetela. Ti plemeniti in izobraženi možje so pustili domovino, da so se žrtvovali za Indijance. Naučili so jih brati in pisati, umnega poljedelstva; šole in cerkve so rastle, na mesto divjih plesov so stopile svečane verske prireditve. Tudi bednim in bolnikom so bili očetje. Bili so nekaj izrednega, božanstvenega, odrešujočega, pa vendar čisto človeškega. Takih ljudi Indijanci še niso srečali, duhovniki so bili živa ljubezen, živa molitev, ki je dvigala duše, ki so se potem oklenile milosti. Tako je Chiquitos postal bogat in jezuiti so bili očetje teh velikih otrok, tako zaključuje Julija Duguid. Julijan Duguid spominja, da je jezuite leta 1767. pregnala z oboroženo silo iz dežele španska vlada pod vplivom jezuitom sovražnega duha, kot so storili sosednji Portugalci. In takrat je Chiquitos postal zopet prašuma.

**V PREMISLEK TISTIM, KI VODIJO
DRUŠTVA**

Prosvetni minister v Nemčiji je nedavno izdal naredbo, po kateri ne sme nobeno društvo v nedeljo prirejati, niti siliti na prireditve svojih članov. Mladina naj bo v nedeljo v domači hiši. Mladina, ki je včlanjena v »Reichsjugendführung« naj ima svoje prireditve v soboto in naj bo radi tega ta dan oproščena šolskega pouka. Z novo naredbo so odstranjene težave, ki so mladini oteževale obisk dopoldanske in popoldanske službe božje.

**ALI KAJ MISLIMO NA POKLICE
SVOJIH OTROK?**

Otroci so odšli v šole. Čemu? Da se pripravijo za svoj prihodnji življenjski poklic. Katoliški starši so dolžni dati od svoje družine delež tudi Bogu. Bolj kot druge poklice je treba gojiti duhovske poklice. Dela molitve, žrtvovanja morajo z otroci vred rasti, postati morajo njihova nova narava. Kako delajo drugod? V Franciji prireja Katoliška akcija takozvane »Journées de Vocations« dneve poklica. Delo ni zastoj. Za zgled: škofija Dijon. V desetletju 1914—24 je bilo novomašnikov 51, v prihodnjem desetletju, ko so prirejali te sestanke, pa je narastlo na 81 novomašnikov. V Mehiki je vlada razbila cerkveno organizacijo, zato pa tem živahneje deluje Katoliška akcija. Poseben odsek Katoliške akcije »društvo katoliških gospa« zbira mladino, jo poučuje v verskih resnicah, izbira nadarjene, ki uživajo posebno skrb, skrbi za denarna sredstva, za njihovo zdrževanje in jih pošilja v inozemstvo, kjer končajo svojo izobrazbo. V Ameriki je obhajal svojo zlato mašo bostonski nadškof-kardinal. Svetovno časopisje je o njem veliko pisalo. Njegovo življenje je vodila skrbna roka matere in božja previdnost. Družina je irska, ki se je preselila v Ameriko. Ko je bil fant star 4 leta, mu je umrl oče. Ni še dokončal ljudske šole, ko ga je mati 11. otrok poslala v tovarno službit kruh. Tam je garal od 6. zjutraj do 7. zvečer, dokler ni omagal. Mati ga je poslala nazaj v šolo, kjer je mali vse drugače zagrabil za knjigo, kot jo navadno sprejmejo otroci. Deček je našel zavetišče v katoliških zavodih Amerike, končal je svoje

študije v Rimu, kjer je bil posvečen. Postal je rektor severoameriškega kolegija v Rimu, kjer je ostal 7 let. Novoposvečenega Portlandskega škofa je poslal papež Leon XIII. s posebno nalogo na Japonsko. Svojo dolžnost je opravil v veliko zadovoljstvo sv. očeta. To je nagnilo papeža, da ga je imenoval za pomožnega škofa v Bostonu s pravico nasledstva, katero mesto je nastopil leta 1907. Starši, skrbite, da bodo vaši otroci našli tisto mesto v cerkvi, ki jim je po božji previdnosti namenjeno.

Pletenine vseh vrst

po znatno znižanih
cenah nudi

Cilka Zajc

v Grobljah (Društveni dom)
p. Domžale.

Ako potrebujete

dobre peči,

oglasite se

pri **Franc Kosmaču**
v **Velikem Mengšu**

(cesta na Moste)

kjer bodete dobili najboljše in najcenejše PEČI, izdelane od domačih družinsk. članov-strokovnjakov, zato brez konkurence v delu kakor tudi v cenah. Proti jamstvu tudi na odplačila.

Specerijsko blago, steklo,
porcelan, železo, cement
in umetna gnojila

Jos. Senica, Domžale
Podružnica Moste pri Komendi

Hranilnica in posojilnica v Kamniku

registrovana zadruga z neomejeno zavezo. — V lastni hiši **ŠUTNA 22** (blizu postaje).

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najugodneje.

Jamstvo presega večkratni znesek vseh vlog.